

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДНІПРОПЕТРОВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ОЛЕСЯ ГОНЧАРА
ФАКУЛЬТЕТ ПСИХОЛОГІЇ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Ректор

_____
М.В. Поляков

«18» _____ 2016 р.

ПОГОДЖЕНО

Проректор з науково-педагогічної роботи

_____
С.О. Чернецький
«17» _____ 2016 р.

ПРОГРАМА

**ДОДАТКОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
ЛЯ ОСІБ ЗА РІВНЕМ «МОЛОДШИЙ БАКАЛАВР»**

«КОРЕКЦІЙНА ОСВІТА»

(ЗІ СКОРОЧЕНИМ ТЕРМІНОМ НАВЧАННЯ)

СХВАЛЕНО

Вченою Радою

факультету психології

Протокол № 5 від 16.02.2016 р.

Голова Вченої ради

_____
Волков Д.С.

м. Дніпропетровськ

2016

Програма додаткового вступного випробування для осіб з рівнем «молодший бакалавр» за напрямом підготовки «спеціальна освіта» освітня програма «Корекційна освіта (за нозологіями)» (зі скороченим терміном навчання) «12» січня 2016 р. 9 с.

Розробники: Гладуш Віктор Антонович, доктор педагогічних наук, професор, зав. кафедри педагогіки та корекційної освіти ДНУ ім. Олеса Гончара; Коробов Євгеній Тимофійович, доцент кафедри педагогіки та корекційної освіти, кандидат педагогічних наук; Нетьосов Сергій Іванович, доцент кафедри педагогіки та корекційної освіти, кандидат педагогічних наук; Никоненко Наталія Валеріївна, доцент кафедри педагогіки та корекційної освіти, кандидат педагогічних наук; Ніколенко Людмила Миколаївна, доцент кафедри педагогіки та корекційної освіти, кандидат педагогічних наук.

Програма затверджена на засіданні кафедри педагогіки і корекційної освіти. Протокол від «18» січня 2016 р. № 12 .

Завідувач кафедри

_____ Гладуш В.А.

« ____ » _____ 2016 р.

Схвалено науково-методичною комісією за напрямом підготовки/спеціальністю 016 «*Спеціальна освіта*».

« ____ » _____ 2016 р.

Голова комісії

_____ Гладуш В.А.

« ____ » _____ 2016 р.

Схвалено Вченою радою факультету психології.

Протокол від « 16» лютого 2016 р. № 5

Голова Вченої ради

_____ Волков Д.С.

« ____ » _____ 2016 р.

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Програма додаткового вступного фахового випробування розроблена для осіб з рівнем «молодший бакалавр», які вступають на напрям підготовки «Спеціальна освіта» до Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара для отримання рівня «бакалавр» за скороченим терміном навчання.

Програму розроблено на базі державного стандарту з підготовки фахівців освітнього рівня «бакалавр» напряму підготовки 6.010105 «Корекційна освіта» та навчальних програм, затверджених Вченою радою Дніпропетровського національного університету імені Олеся Гончара.

Мета додаткового вступного фахового випробування:

- виявлення рівня знань абітурієнтів у галузі історії педагогіки, перевірка здатності до педагогічного осмислення явища виховання, навчання і розвитку дитини в умовах родинно-суспільного виховання;
- підготовка до практичної реалізації завдань педагога у сучасних умовах спеціальної освіти.

Завдання додаткового вступного фахового випробування:

- виявити теоретичні знання абітурієнтів з різних періодів розвитку педагогіки;
- висвітлення умінь аналізувати і оцінювати педагогічні завдання, умінь застосовувати набуті знання на практиці.

Матеріали програми вступного фахового випробування подано за такими змістовими модулями:

- історія зарубіжної класичної школи і педагогіки;
- історія української школи і педагогіки.

Програма складається із таких розділів: «Пояснювальна записка», «Перелік питань для підготовки до складання іспиту», «Вимоги до рівня підготовки з педагогіки», «Критерії оцінювання знань і вмінь», «Форма проведення додаткового фахового вступного випробування і структура білету», «Список рекомендованої літератури».

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО СКЛАДАННЯ ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ З ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ»

Історія зарубіжної класичної школи і педагогіки

Предмет, завдання, основні поняття, принципи історії педагогіки, їх характеристика. Методологічні підходи до проблеми виникнення виховання. Становлення виховання як цілеспрямованого процесу. Зародження організованих форм виховання в умовах формування і розвитку стародавніх цивілізацій.

Основні проблеми розвитку європейського шкільництва та педагогічної думки (Антична педагогіка, педагогічна думка в епоху Середньовіччя).

Система виховання й освіти в державах Стародавньої Греції: спартанська й афінська система виховання, педагогічна думка Стародавньої Греції. Виховання, освіта і педагогічна думка в Стародавньому Римі. Зародження християнської традиції у вихованні. Освіта і педагогічна думка у Візантії. Освіта в країнах Близького і Середнього Сходу в епоху Середньовіччя. Виховання, школа і педагогічна думка в Західній Європі в Середні віки і в епоху Відродження: культура і наука на ранніх етапах розвитку феодалізму; церковні школи в Західній Європі; рицарське виховання; виникнення й розвиток середньовічних університетів; педагогічні ідеї епохи Відродження; реформація і її політика в галузі освіти й виховання; езуїтська система виховання в період Контрреформації.

Соціально-економічні і політичні особливості розвитку освіти в країнах Західної Європи у XVII-XVIII ст.: педагогічна думка у країнах Західної Європи у XVII ст., педагогічна теорія Я. А. Коменського. Схоластичність шкільної освіти у XVII-XVIII ст. Рух за відновлення шкільної освіти і методів навчання. Шкільна освіта в Англії в XVII-XVIII ст.: емпірико-сенсуалістична концепція виховання й освіти Джона Локка (мета, завдання, зміст і методи виховання й освіти джентльмена; виховання дітей трудящих). Педагогічна думка Франції у XVIII ст.: педагогічна концепція Жан-Жака Руссо.

Питання виховання в європейських соціальних вченнях XIX ст. Вплив демократичних ідей Й. Г. Песталоцці на розвиток педагогічної теорії і шкільної практики. Ідея класового підходу до питань виховання й освіти. Рух за реформу шкільної справи в кінці XIX ст. Основні напрямки реформаторської педагогіки: педагогіка позитивізму; теорія «вільного виховання»; експериментальна педагогіка; педагогіка дії; теорія «трудової школи» і «громадянського виховання»; теорія і практика «нового виховання» і «нових шкіл»; педагогіка культури.

Історія української школи і педагогіки

Зародження виховання на українських землях. Українська народна педагогіка. Особливості становлення виховання у східних слов'ян. Зародження писемності, розвиток шкільної освіти за часів Київської Русі. Літературно - педагогічна спадщина XI-XIII ст. Українське шкільництво у XIV-XV ст.

Виникнення і розвиток шкіл в Україні у XVI-XVII ст. Братські школи, їх роль у формуванні національної свідомості, науки та культури. Заснування

перших українських академій. Острозька та Києво-Могилянська академії. Організація і методика навчально-виховного процесу в Києво-Могилянській академії. Розвиток українського шкільництва на терені Запорізької Січі. Українська педагогічна думка епохи Відродження.

Втрата державності та занепад системи народної освіти в Україні (XVIII-XIX ст.). Середня і вища освіта в Україні в VУШ – початку XIX ст. Освіта і педагогічна думка в Україні першої половини XIX ст. Просвітницька діяльність і педагогічні ідеї видатних українських вчених, письменників і громадських діячів. К. Д. Ушинський – основоположник наукової педагогіки і реформи школи.

Школа і педагогіка України у XX ст. Освіта в Українській державі (1917-1919 рр.). Ідеї національної освіти й виховання в Україні початку XX ст. Характерні риси радянської тоталітарної школи і системи виховання в 1920-30-ті роки. Педагогічна система А. С. Макаренка. Особливості становлення освіти у післявоєнний час (кінець 1940-50-ті роки). Розвиток освіти й педагогіки у 1960-80-ті роки. Педагогічна діяльність В. О. Сухомлинського.

Сучасні тенденції розвитку освіти незалежної України та початок відродження національної школи. Тенденції розвитку освіти в Україні.

ВИМОГИ ДО РІВНЯ ПІДГОТОВКИ З ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ»

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми абітурієнти повинні знати:

- основні поняття, терміни, концепції історії педагогіки;
- специфіку предмета, завдання та методи дисципліни, систему педагогічних вчень;
- різноманітні форми організації навчально-виховного процесу в школі;
- систему професійно важливих якостей та вмінь учителя.
- специфіку предмета, завдання та методи історії педагогіки в системі гуманітарних наук;
- основні шляхи та закономірності розвитку виховання, школи і педагогічної думки у різні історичні періоди;
- сучасні форми виховання і педагогічні течії через їх історичний родовід;
- погляди та спадщину найвидатніших педагогів минулого;
- витоки історії педагогіки й процес її розвитку, що впливає на формування світогляду майбутніх спеціалістів;

уміти:

- характеризувати провідні лінії в розвитку педагогічної діяльності;
- самостійно мислити (бачити і розуміти закономірності розвитку педагогічних явищ);
- критично ставитись до педагогічної спадщини минулого;
- послуговуватися методами ретроспективного аналізу історико-педагогічних явищ і фактів.

ФОРМА ПРОВЕДЕННЯ ДОДАТКОВОГО ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ І СТРУКТУРА БІЛЕТУ З ДИСЦИПЛІНИ «ІСТОРІЯ ПЕДАГОГІКИ»

На виконання тесту відводиться 120 хвилин (дві астрономічні години).

Іспит проводиться у письмовій тестовій формі. Абітурієнтам пропонується виконати тестові завдання закритого типу та завдання на встановлення відповідних зв'язків.

Загальна кількість тестових завдань питань із одним варіантом правильної відповіді – 25.

За кожну правильну відповідь на питання закритого типу (одна правильна відповідь із чотирьох ймовірних) нараховується 4 бали. Максимальна кількість балів за відповіді усіх завдань тесту – 100.

Структура білету:

№	Дисципліна	Завдання на встановлення відповідності	Завдання на пошук правильної відповіді (4 б.)
1	Історія педагогіки	-	25
	Разом (100 б.)		25x4=100 (б.)

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Основна

1. Волкова Н.П. Педагогіка: Навч. посіб. Вид. 4-те, перероб., доп. – К. : Академвидав, 2014. – 616 с. (базовий підручник).
2. Громкова М.Т. Психология и педагогика профессиональной деятельности: Учеб. пособие для вузов. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2003. – 415с. – (Серия «Педагогическая школа. XXI век»).
3. Пехота О.М., Старева А.М. Особистісно орієнтоване навчання: підготовка вчителя: Монографія. – 2-ге вид. доп. та перероб. – Миколаїв: Вид-во „Ліон”, 2007. – 272с.
4. Педагогіка: Навч. посібник /В.М.Галузяк, М.І.Сметанський, В.І.Шахов. – 3-є вид., випр. і доп. – Вінниця: ДП „Державна картографічна фабрика”, 2006. – 400с.
5. Педагогічні технології у неперервній професійній освіті: Монографія /С.О.Сисоєва, А.М.Алексюк, П.М.Воловик та ін.; За ред. С.О.Сисоєвої. – К.: ВПОЛ, 2001. – 502 с.
6. Зайченко І.В. Історія педагогіки. Книга І. Історія зарубіжної педагогіки. – К.: Видавничий дім «Слово», 2010. – 624с.
7. Лузан П.Г. Історія педагогіки та освіти в Україні : навчальний посібник / Лузан П.Г., Васюк О.В. – [2-ге вид., доп. і перероб.]. – К.: ДАКККіМ, 2010.– 296 с.
8. Артемова Л. В. Історія педагогіки України. Підручн. для пед. вузів – К. : Либідь, 2006.
9. Лемківський М.В. Історія педагогіки. – К. Центр навчальної літератури, 2006. - 369 с.

Додаткова

1. Амонашвили Ш.А. Психологические основы педагогического сотрудничества. – К.: Освіта, 1991. – 110 с.
2. Бех І.Д. Особистісно зорієнтоване виховання: Науково-метод. посібник. – К.: ІЗМН, 1998. – 204 с.

3. Освітні технології: Навч.-метод. посіб. /О.М. Пехота, А.З.Кіктенко, О.М. Любарська та ін.; За заг. ред. О.М. Пехоти. – К.: А.С.К., 2001. – 256 с.
4. Семиченко В.А. Психологія педагогічної діяльності: Навч.посіб. – К.: Вища школа, 2004. – 335 с.
5. Хуторской А.В. Методика личностно-ориентированного обучения. Как обучать всех по-разному?: Пособие для учителя. – М.: ВЛАДОС-ПРЕСС, 2005. – 383 с.
2. Виховання у східних слов'ян у дофеодальний період / У кн.: Розвиток народної освіти і педагогічної думки на Україні: Нариси. – К.: Освіта, 1991. – С. 246-187.
3. Воропай О. Звичаї нашого народу: Етнограф.нарис: У 2т.-К.: Оберіг 1991. – 326 с.
4. Галузинський В.М., Євнух М.Б. Педагогіка: теорія та історія. – К., 1998.
5. Год Б. В. Виховання в епоху європейського Відродження. Середина XIV-початок XVII століття / - Полтава: АСМІ, 2004.
6. Грушевський М. С. З історії релігійної думки на Україні. – К.: Освіта, 1992. – 345 с.
7. Кравець В. Історія класичної зарубіжної педагогіки і шкільництва. – Тернопіль, 2001.
8. Жуковський А., Субтельний О. Нарис історії України. Львів: Наука. Т-во ім. Т. Г. Шевченка, 1993. – 230 с.
9. Історія педагогіки / за ред. М. С. Гриценка – К. : Вища шк., 1994. – 246 с.
10. Історія української школи і педагогіки: Хрестоматія / Уклад.: О.О. Любар; За ред. В.Г. Кременя. – К.: Знання, 2005. – 767 с.
11. Кравець В.П. Історія української школи і педагогіки. – Тернопіль, 2004.
12. Макаренко А. С. Методика організації виховного процесу. Твори у 7-ми т. – К., 1954. – Т.5. - С. 9-109.
13. Мосіяшенко В. А. Історія педагогіки України в особах : Навч. посіб. для пед. вузів. – Суми. : ВТД «Університетська книга», 2005.
14. Піскунов А.І. Хрестоматія з історії зарубіжної педагогіки – М., 2001.
15. Сбруєва А.А., Рисіна М.Ю. Історія педагогіки у схемах, картах, діаграмах: Навчальний посібник, - Суми, 2000.
16. Сисоєва С., Соколова І. Нариси з історії розвитку педагогічної думки: Навч. посіб. Для студентів – К.: Центр навч. літератури, 2003.
17. Сухомлинський В.О. Серце віддаю дітям / В.О.Сухомлинський // Історія української школи і педагогіки : хрестоматія. – К. : Знання, 2003. –540 С.
18. Сухомлинський В.О. Сто порад вчителю / В.О.Сухомлинський. – К.: Рад. шк., 1988. – 304 с.
19. Хрестоматія з історії вітчизняної педагогіки / О.В. Васюк, І.В. Сопівник. – К. : ДАКККіМ, 2010. – 600 с.

Інформаційні ресурси

1. Електронна бібліотека НПУ імені М.П. Драгоманова - www.npu.edu.ua (elib@npu.edu.ua)
2. Закон України «Про освіту» [Електронний ресурс] / Режим доступу: URL: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof> – Загол. з екрана.
3. Концептуальні засади розвитку педагогічної освіти України та її інтеграції в європейський освітній простір [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://www.mon.gov.ua/main.php?query=laws/education/prof-tech/6/0001> – Загол. з екрана.
4. Національна доктрина розвитку освіти в Україні. [Електронний ресурс] / Режим доступу: <http://osvita.in.ua/index.php?option>. Загол. з екрана.

Завідувач кафедри
педагогіки та корекційної освіти
д.п.н., проф..

Гладуш В.А.